

VETOOMUS

Vetoomus Hangon opiskeluhuollon ja mielenterveyspalvelujen turvaamiseksi.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitukselle

Olemme huolestuneita aluehallituksen 21.9.2026 käsiteltäväksi tulevasta esityksestä, joka koskee opiskeluhuollon ja mielenterveyspalvelujen palvelulinjan uudelleenorganisointia sekä siihen liittyvien yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämistä.

Ymmärrämme tarpeen kehittää palveluja, selkeyttää johtamisrakenteita ja vahvistaa moniammatillista yhteistyötä. Samalla haluamme kuitenkin muistuttaa, että organisaatiomuutosten vaikutuksia tulee arvioida erityisen tarkasti niiden kuntien näkökulmasta, joissa palvelut ovat jo merkittävästi vähentyneet hyvinvointialueuudistuksen jälkeen.

Hangossa toimi vielä vuoden 2022 loppuun asti aikuisten mielenterveysyksikkö sekä lasten ja nuorten vastaanotto. Lasten ja nuorten vastaanotolla työskentelivät sosiaalikuraattori, perheterapeutti, psykiatrinen sairaanhoitaja sekä psykologi. Palvelut olivat lähellä arkea ja yhteistyö koulujen, opiskeluhuollon, sosiaalitoimen ja muiden viranomaisten kanssa oli tiivistä ja toimivaa.

Tällä hetkellä nämä palvelut ovat käytännössä poistuneet Hangosta ja painopiste on siirtynyt Raaseporiin. Oppilashuollon resurssit ovat samanaikaisesti vähentyneet. Tämä kehitys on herättänyt huolta niin kuntalaisissa kuin henkilöstössäkin.

Hangon erityispiirteet on huomioitava palveluja suunniteltaessa. Kaupungin maantieteellinen sijainti poikkeaa useimmista Länsi-Uudenmaan kunnista. Pitkät välimatkat, rajalliset julkiset kulkuyhteydet ja kaksikielisyys asettavat palvelujen saavutettavuudelle erityisiä vaatimuksia. Monelle lapselle, nuorelle tai perheelle matka Raaseporiin ei ole realistinen vaihtoehto ilman omaa autoa. Lisäksi palvelujen saatavuus sekä suomeksi että ruotsiksi on Hangossa välttämätöntä.

Huolestamme on syventynyt entisestään viime päivinä julkisuudessa olleiden vakavien nuorten tekemien väkivallanteiden vuoksi. Tällaiset ilmiöt eivät synny hetkessä, vaan niiden taustalla on usein pitkäaikaista pahoinvointia, syrjäytymistä, mielenterveyden haasteita ja tuen puutetta. Juuri tällaisessa tilanteessa lasten, nuorten ja perheiden palveluiden saatavuutta tulisi vahvistaa, ei heikentää tai etäännyttää.

Aluehallituksen esityksessä todetaan, että muutosten tavoitteena ei ole taloudellisten säästöjen saavuttaminen vaan toiminnan tarkoituksenmukaisempi järjestäminen ja asiakaslähtöisyyden parantaminen. Tämän tavoitteen tulee näkyä myös käytännössä. Hangon asukkaiden näkökulmasta asiakaslähtöisyyttä ei ole se, että palvelut siirtyvät yhä kauemmaksi lasten, nuorten ja perheiden arjesta.

Me allekirjoittaneet vetoamme Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen päättäjiin, että tulevissa yhteistoimintaneuvotteluissa:

1. **ei vähennetä Hangossa tarjottavia opiskeluhoollon, lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen eikä muiden lähipalvelujen resursseja;**
2. **arvioidaan palvelutarve uudelleen Hangon erityisolosuhteet, maantieteellinen sijainti ja kaksikielisyys huomioiden;**
3. **turvataan riittävät kuraattori-, psykologi- ja mielenterveyspalvelut lähellä lasten, nuorten ja perheiden arkea;**
4. **varmistetaan, ettei organisaatiouudistus johda palvelujen keskittämiseen siten, että niiden saavutettavuus Hangossa heikkenee edelleen;**
5. **selvitetään mahdollisuudet vahvistaa Hangon paikallisia mielenterveys- ja opiskeluhoitopalveluja sekä matalan kynnyksen tukea ennaltaehkäisevän työn näkökulmasta.**

Hangossa on jo nähty, mitä tapahtuu, kun palvelut etääntyvät kuntalaisten arjesta. Nyt tehtävien ratkaisujen tulee tukea hyvinvointia, turvallisuutta ja ennaltaehkäisevää työtä. Lapsilla, nuorilla ja perheillä on oikeus saada apua oikeaan aikaan ja kohtuullisen matkan päässä omasta arkiympäristöstään.

Hangossa 28.9.2026

Hangon kaupunginhallitus